

Мося, І. А. (2013). *Формування самоосвітньої компетентності майбутніх кваліфікованих робітників у процесі загальноосвітньої підготовки* (Дис. канд. пед. наук). Київ.

Сокол, І. М. (2013). Веб-квест як інноваційний метод формування творчої особистості. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 2(9), 28–31.

Лузан, П. Г. (2024). Про дефініцію поняття «педагогічна технологія». У *Вища школа і ринок праці: інтеграція, модернізація, інтернаціоналізація: Всеукраїнська науково-практична конференція (19–21 жовтня 2016 р.)* (с. 133–135). Вид-во МДУ. <http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1343/1/.pdf>

Пригодій, М. А., Гуржій, А. М., Липська, Л. В., Гуменний, О. Д., Зуєва, А. Б., Кононенко, А. Г., Прохорчук, О. М., & Белан, В. Ю. (2019). *Методичні основи розроблення SMART-комплексів для підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти*. Полісся. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/720268>

— 90 —

УДК 371.1:004.94

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «КІБЕР-ПОЛЮВАННЯ» ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ

Леонід Романов,

кандидат педагогічних наук, завідувач
науково-організаційного відділу Інституту
професійної освіти НАПН України,
<https://orcid.org/0000-0002-1297-3331>
e-mail: leo-volga@ukr.net

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність застосування та охарактеризовано суть кібер-полювання як типу інтернет-проектів та прояву гейміфікації освітнього процесу, розглянуто можливості впровадження цієї технології у професійний розвиток викладачів фахових коледжів.

Ключові слова: кібер-полювання, технологія навчання, професійний розвиток, професійна компетентність, педагогічні працівники фахових коледжів.

USING THE TECHNOLOGY OF ‘CYBER-HUNTING’ FOR THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF TEACHERS OF VOCATIONAL COLLEGES

Leonid Romanov,
*Candidate of Pedagogical Sciences,
Head of the Scientific and Organizational
Department of the Institute of Vocational
Education of the NAES of Ukraine*

Abstract. The article justifies the relevance of the application and characterizes the essence of cyber-hunting as a type of internet project and a manifestation of gamification in the educational process. It explores the potential for implementing this technology in the professional development of instructors in pre-higher education colleges.

Keywords: cyber-hunting, teaching technology, professional development, professional competence, pedagogical staff of pre-higher education colleges.

Сучасні цифрові технології відіграють важливу роль у підвищенні рівня професійної компетентності педагогічних працівників. Однією з інноваційних є технологія кібер-полювання (Cyber Hunting), яка широко використовується у сфері кібербезпеки, але також має великий потенціал для сфери освіти, зокрема професійної і фахової передвищої. Науково-педагогічні і педагогічні працівники фахових коледжів повинні не лише володіти фаховими знаннями, а й адаптуватися до швидких змін у цифровому світі, отже застосування технології кібер-полювання у розвитку їхніх професійної компетентності є актуальним.

Теорії і практиці розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів присвячено праці П. Лузана, І. Мосі, О. Титової, А. Остапенко, Т. Пащенко, О. Ямкового та ін. Питання застосування сучасних технологій навчання у поєднанні

з цифровими технологіями у підготовці фахівців досліджували Т. Герлянд, Н. Кулалаєва, М. Пригодій, Л. Петренко, Л. Романов та ін.

Мета дослідження: охарактеризувати технологію кіберполювання, визначити її можливості і способи впровадження у підвищення кваліфікації викладачів фахових коледжів.

У ході дослідження використано такі методи: аналіз, синтез, узагальнення – для обґрунтування використання технології кіберполювання у процесі розвитку професійної компетентності викладачів фахових коледжів.

Як зазначає Т. Пащенко, серед сучасних освітніх технологій найбільш адекватною поставленим цілям післядипломної педагогічної освіти є проєктна діяльність (Титова та ін., 2023, с. 182). Впровадження проєктних технологій у поєднанні з цифровими у процес підвищення кваліфікації педагогічних працівників фахових коледжів сприяє вдосконаленню їхніх професійних компетентностей, підвищенню ефективності навчального процесу та впровадженню інноваційних підходів до викладання. Проєктне навчання орієнтує викладачів на створення практично значущих освітніх продуктів, що мотивує їх до активної участі в професійному розвитку. Виконуючи індивідуальні або групові пізнавальні, дослідницькі чи конструкторські завдання, педагогічні працівники розвивають навички критичного мислення, цифрової грамотності та командної роботи, що дозволяє їм ефективніше готувати здобувачів освіти до сучасних викликів професійної діяльності.

Проєктне навчання повністю реалізує парадигму навчання через діяльність. Його розвиток пов'язаний із впровадженням методу проєктів (комплексного методу), який передбачає інтеграцію знань з різних дисциплін навколо конкретної загальної проблеми. Метод проєктів став практичним втіленням ідей, орієнтованих на інтереси здобувачів освіти, що дозволяє значно підвищити ефективність навчального процесу в контексті підвищення кваліфікації викладачів фахових коледжів (Radkevych et al., 2023). Сьогодні в освітній діяльності активно застосовують інтернет-проєкти, що є проявом гейміфікації навчання. Зокрема, вони характеризуються такими елементами гейміфікованого процесу (Герлянд та ін, 2016, с. 21): прогрес, який передбачає візуалізацію поступового розвитку (рівні – розширення доступу до контенту; бали – цифрові показники значущості виконаних завдань); інвестиції – почуття гордості за власний внесок у гру (досягнення – отримання публічного визнання за

результати роботи; нові завдання – вхід у систему для отримання нових завдань; спільна діяльність – співпраця для досягнення цілей; епічне значення – робота на досягнення значущих результатів; віртуальність – стимул до залучення інших користувачів); поступове відкриття інформації (бонуси – отримання несподіваних нагород; зворотний відлік – виконання завдань у межах часу; відкриття – дослідження навчального простору та знаходження нових фрагментів знань; попередження втрат – запобігання втратам вже здобутих результатів; синтез – виконання завдань, що вимагають поєднання кількох навичок).

Реалізація інформаційних інтернет-проектів в навчальній діяльності здобувачів освіти пов'язана з пошуком і систематизацією інформації в мережі Інтернет, що передбачає використання веб-додатків, які базуються на хмарних технологіях. Кібер-полювання – це проектна діяльність, яка допомагає здобувачам освіти отримати досвід із застосуванням Інтернет. Ця технологія може застосовуватися для формування у педагогічних працівників навичок критичного мислення, аналізу інформації, цифрової грамотності та кібербезпеки. Онлайн-активність слухачів фокусується на зборі інформації з веб-сайтів, щоб відповісти на питання з певної тематики. Розрізняють два основних види CyberHunt (Романов, 2021, с. 251):

- просте завдання, в якому педагог розробляє ряд запитань і надає здобувачам освіти гіпертекстові посилання на URL-адресу, яка дасть їм відповідь;

- більш складне завдання, призначене для збільшення та вдосконалення навичок пошуку в Інтернет, коли викладач задає питання, щоб здобувачі освіти могли відповісти, самостійно використовуючи пошукову систему.

Використання кібер-полювання дозволяє підвищити рівень цифрової компетентності педагогів, навчити їх аналізувати інформацію та виявляти загрози у цифровому просторі, сприяти інтеграції новітніх технологій у навчальний процес.

Визначаємо такі способи впровадження технології кібер-полювання, як навчальні тренінги та курси (організація курсів для викладачів, де вони можуть вивчати основи кібер-полювання та застосовувати отримані знання в освітньому процесі); використання симуляцій та кейс-методів (моделювання реальних ситуацій, що вимагають аналізу та ухвалення рішень); проектна діяльність (розробка педагогами власних методик інтеграції кібер-полювання у навчальні дисципліни); колаборація з ІТ-компаніями (залучення ІТ-фахівців для

проведення майстер-класів та обміну досвідом, зокрема у галузі кібербезпеки).

Упровадження технології кібер-полювання у систему підвищення кваліфікації викладачів фахових коледжів сприяє: формуванню сучасного підходу до професійного розвитку педагогів; підвищенню рівня цифрової грамотності та кібербезпеки; створенню інтерактивного та інноваційного освітнього середовища; підготовці студентів до роботи в умовах цифрової економіки.

Автором розроблено тренінгове заняття (4 год.) для слухачів курсів підвищення кваліфікації «Кібер-полювання як тип інтернет-проєкту». Його метою є ознайомлення слухачів з можливостями кібер-полювання для їх використання в своїй професійній діяльності. Тренінгова форма навчання є ефективним інструментом для підвищення кваліфікації педагогічних працівників фахових коледжів, оскільки дозволяє організовувати навчальний процес на основі попереднього досвіду слухачів, з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей та потреб конкретної аудиторії. Такий підхід сприяє глибшому засвоєнню знань і навичок завдяки активній творчій діяльності, як індивідуальній, так і колективній. В рамках тренінгу застосовуються різноманітні методи навчання, серед яких інформаційно-презентативні (презентації, міні-лекції, бесіди, демонстрації), алгоритмічно-дійові (мозкові атаки, дискусії, кейс-методи, робота в малих групах, рольові та дидактичні ігри) і самостійно-пошукові методи (робота з літературою, письмові творчі роботи, проєктування). Така методологія сприяє не лише поглибленому оволодінню професійними компетенціями, а й розвитку здатності до самостійного пошуку інформації та критичного мислення, що є необхідними для ефективної роботи педагогів у сучасних умовах.

Зміст теми передбачає розкриття суті цієї технології, особливостей реалізації у мережі Інтернет, методики розроблення та прикладів застосування у професійній підготовці майбутніх фахівців. Результатами вивчення теми є знання суті кібер-полювання, основних складових цієї технології; методів стимулювання інтересу до навчання і мотивації освітньої діяльності; вміння правильно послуговуватися понятійним апаратом, застосовувати можливості веб-додатків, що базуються на хмарних технологіях в освітньому процесі із урахуванням пошукової діяльності кібер-полювання; оволодіння настановами до розуміння основних правил дослідницького пошуку із використанням кібер-полювання, усвідомлення можливостей сучасних хмарних сервісів, розвитку власної цифрової компетентності.

Отже, кібер-полювання є ефективною технологією, яка може значно покращити рівень професійної компетентності викладачів

фахових коледжів. Її застосування дозволяє підвищити цифрову грамотність, розвинути аналітичні навички, критичне мислення, вміння працювати з інформацією в цифровому середовищі та зробити освітній процес більш адаптованим до сучасних викликів. Упровадження кібер-полювання в освітній процес дозволяє педагогічним працівникам ефективніше адаптуватися до змін у цифровому світі. Це сприяє підвищенню їх професійної компетентності через інтеграцію сучасних технологій, включаючи проєктне навчання та елементи гейміфікації.

Кібер-полювання як прояв гейміфікації навчання дає можливість стимулювати інтерес до освітнього процесу через використання таких елементів, як прогрес, досягнення, спільна діяльність, що покращує мотивацію педагогів до професійного розвитку та вдосконалення навичок пошуку та аналізу інформації. Система підвищення кваліфікації викладачів фахових коледжів може ефективно використовувати такі методи, як тренінги, курси, симуляції та кейс-методи для освоєння основ кібер-полювання. Це дозволить педагогам оволодіти новими цифровими навичками, що є необхідними для підготовки студентів до сучасних викликів у професійній діяльності.

Упровадження технології кібер-полювання в освітній процес сприяє створенню інтерактивного середовища, що забезпечує розвиток інноваційних підходів до навчання. Важливими аспектами є стимулювання дослідницько-пошукової діяльності та розвиток навичок роботи з хмарними технологіями. Зважаючи на потенціал інтернет-проєктів, зокрема кібер-полювання, у підвищенні кваліфікації викладачів, доцільно розробляти тренінгові програми та інші форми навчання для педагогічних працівників для опанування відповідних технологій, а також інтеграції їх у навчальні дисципліни з метою підготовки студентів до роботи в умовах цифрової економіки.

Список посилань

Герлянд, Т. М., Кулалаєва, Н. В., Пащенко, Т. М., Романова, Г. М., & Романов, Л. А. (2016). *Вебквест у професійному навчанні: Методичні рекомендації* (Т. М. Герлянд, ред.). ІІТО НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712105/>

Романов, Л. А. (2021). Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі до застосування інноваційних виробничих технологій [Дис. канд. пед. наук, Національний авіаційний університет]. Репозитарій Національного авіаційного університету. <https://er.nau.edu.ua/items/8448a66c-bfff-426e-87b9-770625e34f29>

Тітова, О. А., Лузан, П. Г., Пащенко, Т. М., Мося, І. А., Остапенко,

А. В., & Ямковий, О. Ю. (2023). Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу (О. А. Тітова, ред.). ІПО НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738694/>

Radkevych, V., Pryhodii, M., Kruchek, V., Voronina-Pryhodii, D., & Kravets, S. (2023). Standardisation of vocational teacher training in Ukraine. *Professional Pedagogics*, 1(26), 94–102. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.26.94-102>

— 90 —

УДК 371.2:004.9

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКІВ МИСТЕЦЬКИХ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Роман Стеф'юк,

кандидат мистецтвознавства, доцент,
директор Фахового коледжу
Косівського державного інституту
декоративного мистецтва,
<https://orcid.org/0000-0002-1663-2657>
e-mail: romanstefyuk@gmail.com

Оксана Кондратюк,

викладач-методист, циклова комісія
художнього ткацтва Фахового коледжу
Косівського державного інституту
декоративного мистецтва,
<https://orcid.org/0009-0009-3441-7297>
e-mail: arttextile@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто актуальні проблеми використання інноваційних технологій в освітньому процесі студентів мистецьких закладів фахової передвищої освіти. Визначено основні завдання реалізації конкурентноспроможного фахівця на ринку праці,